КАМУНІСТЫЧНЫ САЮЗ МОЛАДЗІ ПОЛЬШЧЫ
(Сэкцыя Камуніст. Інтэрнацыяналу Моладзі)

Пролетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!
פּראָלעטאַריער פֿון אַלע לענדער, פֿאַראייניקט זיך!
Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!
Visu šalių proletarai, vienykitės!

МАЛАДЫ КАМУНІСТ

ГАЗЭТА ЦК КАМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

№ 2 (46) | ВІЛЬНЯ, ЛЮТЫ 1933 г. | цана 5 гр.

ВЫХАД З ГОЛАДУ — У БАРАЦЬБЕ.

Становішча рабоча-сялянскай моладзі гэтай зімой стала нячувана цяжкім. У горадзе — фабрыканты і майстры яшчэ больш абніжаюць рэшткі галоднай платы, у вёсцы—абшарнікі ліквідуюць цяпер калдагаворы і скарачаюць зарплату ўсім батракам. Рабочую і батрацкую моладзь далейшымі масамі выкідваюць на холад і галодную сьмерць. У Вільні прадпрыемцы, як піша «Кур'ер Віленскі» нават зьвярталісь да ўлады, каб лічыць практыкантаў, маладых рабочых, як дармовых работнікаў. Гэта просьба, піша газэта, будзе **задавольнена.** Масы беспрацоўнай моладзі шпарка растуць. Яе яшчэ дапаўняюць сотні тысяч падрастаючых дзяцей у горадзе і вёсцы.

Жудасны голад пануе на вёсках ЗБ. Хлеб знойдзеш цяпер толькі ў кулацкіх хатах, а ў нас і бульбы ўжо не хапае. Працоўныя сяляне, моладзь і дзеці пухнуць з голаду, цэлымі сем'ямі кідаюць хату і зямлю і ідуць шукаць сабе ежу. Нават буржуазныя газэты прызнаюць, што такога голаду даўным даўно ня бачыла вёска. Голад прыймае такія разьмеры, што масава па ўсей ЗБ пашыраюцца эпідэміі: тыфус і інш. Напрыклад, у вёсцы Южаны (Віленска-Троцкі павет) выбух плямісты тыф, які прыняў шырокія разьмеры. Кардон паліцыі акружыў гэту мясцовасьць, каб не ўпускаць і не выпускаць нікога з гэтай мясцовасьці. Таксама і ў іншых мясцах. Але кардонамі паліцыі і войскамі фашызм ня спыніць эпідэміі, бо голад пануе па ўсёй Заходняй Беларусі.

Штодзень газэты прыносяць весткі аб шматлікіх самагубствах моладзі і дзяцей. Вось нядаўна ў Вільні 13-ці гадовы хлапец беднага краўца пакончыўшы самагубствам, заставіў пісульку: «беднацкім дзецям не варта жыць»... Вось да чаго давяло панаваньне фашыстоўскай дыктатуры.

Беспрацоўе, безьзямельле, голад і галеча ставяць штодзень перад працуючымі масамі і моладзю пытаньне: альбо паглыбленьне голаду, галодная сьмерць, альбо рашучая барацьба супроць наступу капіталстаў, абшарнікаў і акупацыйнага ўраду. Працоўныя масы выбіраюць шлях барацьбы. Гэтая зіма ёсьць ня толькі найбольш галодная, з найбольш жорсткім наступам капіталу, але адначасна адзначаецца больш магутным уздымам рэвалюцыйнай барацьбы мас. Па гарадох—забастоўкі, ў вёсках—барацьба за зямлю, супроць акупацыі, якая выліваецца ў некаторых мясцох у паўстаньні. Баставалі тэкстыльшчыкі ў Беластоку, гутнікі ў Вільні, Горадні і Беластоку, камунальнікі, гарбары і г. д. Апошнія — гэта геракічныя забастоўкі 4000 лесарубаў і 3000 возчыкаў у Белавежы і забастоўка возчыкаў-сялян у Пружаншчыне. У гэтых баёх моладзь чынна брала ўдзел.

Каля 2-х месяцаў баставалі белавежскія лесарубы. Ня гледзячы на здраду і штрэйкбрэхэрства сацыял-фашыстаў, пэпэсоўцаў, шалёны тэрар і пацыфікацыю з боку ўраду Пілсудзкага, — **рабочыя выйгралі** — атрымалі падвышэньне платы, лекарскую дапамогу, далі ім зямлю пад агарод, пашу і дрэва. Возчыкі баставалі яшчэ месяц і таксама пераможна. Гераічная Белавежская забастоўка выйграна, бо рабочыя і сяляне пайшлі за заклікам кампартыі і КСМ і рашуча змагаліся, выклікаўшы хвалю салідарнасьці і дапамогі ад рабочых Беластоку і іншых гарадоў, ад сялян бліжэйшых і далёкіх вёсак. Забастоўка сялян-сэзоньнікаў Пружаншчыны трывае і пашыраецца, ахоплівае ўжо 50 вёсак, бастуючых пад кіраўніцтвам забастовачных камітэтаў, абраных сялянамі. Роля моладзі і чырвоных ганцоў пад кіраўніцтвам КСМ значная.

Вось як у **штодзеннай барацьбе куецца магутны саюз рабочых і працоўных сялян пад кіраўніцтвам рабочае клясы.** Сяляне пераймаюць ад рабочых і пад іх кіраўніцтвам такое важнейшае цяпер аружжа барацьбы якім зьяўляецца забастоўка. Нам трэба завастраць і пашырыць гэту барацьбу.

Набліжаюцца вясеньнія работы ў маёнтках, урадавых лясох (пасадка дрэваў) і г. д. Моладзь—сэзоньнікі разам і на чале з батракамі павінны забастоўкамі адбіць атакі абшарнікаў на калектыўныя дагаворы, на заработную плату і рабочы дзень, склікаць масавыя сходы моладзі, выстаўляць і апрацоўваць там спэцыяльныя дамаганьні моладзі, змагацца за іх, выбіраць камісіі моладзі пад кіраўніцтвам агульных камітэтаў, каб добра падрыхтаваць, пераможна і салідарна правесьці забастоўкі і дэманстрацыі.

Набліжаецца вясна, час пасеву, а большасьць працоўнай вёскі ня мае насеньня. Падаткамі і грабежаю ўсё трапіла ў лапы крывавага акупанта, няма што есьці, няма што сеяць і працы няма. Што рабіць? Дзе ўзяць хлеб, дзе і як дастаць насеньне? Хлеб ёсьць, насеньне ёсьць. Але знаходзяцца ў складах абшарнікаў, у складах дзяржавы, купцоў і сындыкатаў. Хлеб і насеньне зроблены намі і нашымі бацькамі, нашым потам і крывёй.

Просьбай, ласкаю не дастанеш, не дадуць. Апошнія часы, калі падняўся вялікі рух супроць голаду,—баіцца буржуазія, баіцца і ўрад,—і каб адцягнуць моладзь ад барацьбы за хлеб, арганізуюць сетку філянтрапічных камітэтаў, дзе заседаюць буржуазныя і абшарніцкія панечкі разам з старостамі. Гэтыя камітэты маюць несьці «помач» і ахвяры «хамам-жабракам». А тымчасам угаварваюць сялян, што калі ёсьць панскія камітэты, дык і будзе насеньне, галоўнае, каб сядзелі ціха. У некаторых паветах урад «літасьліва» выдае «зупкі» для хворых ад голаду дзяцей. Але гэтыя філянтрапічныя панскія камітэты і зупкі стольківі памогуць голаду і севу, як кардоны паліцыі ў эпідэміі тыфуса ў вёсках.

Адзіны шлях супроць голаду, за насеньне—гэта толькі барацьба. Грамадой, разам са старшымі ісьці да буйных складаў—абшарнікаў, дзяржавы і буржуяў, **сілай, арганізавана ўзяць і дзяліць хлеб і насеньне.** Трэба на сходах працоўнай вёскі выбраць **свае** сялянскія камітэты, выбіраць там прадстаўнікоў моладзі, гнаць з вёскі панскія камітэты і іх агентаў. Не галодныя «зупкі», але поўнае ўтрыманьне дзяцей, адзежы і абутку, — вось што жадаем.

Але каля сьвірнаў і складаў абшарнікаў і капіталістаў стаіць паліцыя, абараняе іх фашыстоўскі ўрад. Усюды, дзе працоўныя масы і моладзь змагаюцца супроць капіталістаў, супроць падаткаў і экзэкутараў, прыходзіць цяпер цэлымі бандамі паліцыя, карныя экспэдыцыі, уся ўзбройная акупацыйная ўлада. Дык трэба ім ставіць масавы адпор. Інакш не дастанем хлеба, насеньня, павялічыцца голад, яшчэ цяжэй стане панскае ярмо. Трэба лучыць свае сілы, шматлікімі вёскамі арганізаваць адпор. Чырвоныя ганцы зьяўляюцца вялікай дапамогай ва ўзмацненьні і еднаньні нашых сіл супроць ворага. Неабходна ўсюды арганізоўваць **масавую самаабарону і наладзіць масавую сетку чырвоных ганцоў.** Трэба ісьці па прыкладу паўстаўшых сялян і моладзі ў Камень-Кашырску, Баранаве, Індурах і інш., дзе ўжо месяцамі вядуць гераічную барацьбу з пацыфікацыяй.

Шыбеніцы і карныя экспэдыцыі яшчэ больш завастраюць зацятасьць у барацьбе, даказваючы нам, што пераможная барацьба супроць голаду, за хлеб, за зямлю неадлучна ад барацьбы супроць фашыстоўскага ўраду голаду і пацыфікацыі, супроць усяго капіталістычнага акупацыйнага ладу. Моладзь пад кіраўніцтвам Камсамолу павінна быць у перадавых шэрагах гэтай барацьбы.

«КАМУНІСТЫ ЛІЧУЦЬ ЛІШНІМ УТОЙВАЦЬ СВАЕ ПОГЛЯДЫ І НАМЕРЫ. ЯНЫ АДКРЫТА ЗАЯЎЛЯЮЦЬ, ШТО ІХ МЭТЫ МОГУЦЬ БЫЦЬ ДАСЯГНУТЫ ТОЛЬКІ ШЛЯХАМ ГВАЛТОЎНАГА ЗВАЛЕНЬНЯ ЎСЯГО ІСНУЮЧАГА ГРАМАДЗКАГА СТРОЮ. НЯХАЙ ПАНУЮЧЫЯ КЛЯСЫ ЗДРЫГАЮЦЦА ПЕРАД КАМУНІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫЯЙ. ПРАЛЕТАРЫЯМ НЯМА ЧАГО ТРАЦІЦЬ У ЁЙ, АПРАЧА СВАІХ ЛАНЦУГОЎ. ЗДАБУДУЦЬ ЖА ЯНЫ ЦЭЛЫ СЬВЕТ.

(К. Маркс і Ф. Энгельс, «Камуністычны маніфэст» 1848 г.).

Рашучы адпор акупанцкай пацыфікацыі.

Карнымі экспэдыцыямі цэлых паліцэйскіх і вайсковых атрадаў, якія катуюць, калечаць і руйнуюць цэлыя вёскі, хоча акупанцкі ўрад навесьці жах і задушыць масавую барацьбу. Карныя экспэдыцыі выяўляюць, што шырока разьлілася барацьба рабоча-сялянскіх мас і што буржуазія змушана хватацца ўжо за астатнія сродкі.

Яшчэ працягваецца «заціхамірваньне» змагаючыхся з акупантам сялянскіх мас з Камень-Кашырску. А цяпер пацыфікацыя ахапіла ўжо новыя абшары на Заходняй Беларусі — Гарадзеншчыны, Палесься і Берасьцейшчыны.

У гэтым нумары «Маладога Камуніста» чытачы знойдуць карэспандэнцыі пра карную экспэдыцыю ў Баранаве і акалічных вёсках. Двукратна прыходзілі туды карныя атрады, якія зьбівалі гумавымі палкамі, карабінамі, жалезнымі ломамі, нішчылі сялянскае дабро, праводзілі масавыя арышты.

Але працоўныя масы не даюцца паліцыі бяз адпору калечыць і мардаваць сабе.

Падобныя карныя экспэдыцыі праводзіць акупант у Індурскім раёне, Дамачоўскім раёне (Берасьцейшчына), Янаўскім і Любішэўскім раёнах (Палесьсе), супроць бастуючых рабочых ў Белавежы і г. д.

У Баранаве ў адказ на карныя экспэдыцыі адбыліся масавыя сходы, масоўкі пратэсту, у якіх прынялі ўдзел разам са старшымі сотні моладзі. Таксама і ў іншых частках Гарадзенскай акругі, у Горніцах, Алекшыцах адбыліся масавыя выступленьні супроць новых злачынстваў акупацыі, — карных экспэдыцый, дарэзных судоў. Сяляне на сваіх масоўках прымаюць рэзалюцыі пратэсту.

Барацьбу супроць пацыфікацыі трэба яшчэ больш пашырыць. У шэрагах змагаючыхся павінна актыўна стаць моладзь. Трэба арганізоўваць камітэты барацьбы з белым тэрорам і карнымі экспэдыцыямі, самаабарону, і навакол іх павінны згуртавацца ўсе старшыя і ўся моладзь бяз розьніцы перакананьняў для барацьбы з кожнай праяваю белага тэрору. Цэлымі вёскамі, гмінамі, паветамі давайма адпор налётам фашыстоўскіх банд. Калі пацыфікуецца адна вёска, дык чырвоныя ганцы павінны склікаць на дапамогу суседнія вёскі. Пойдзем масавымі баявымі дэманстрацыямі пад гмахі судоў і турмаў, старостаў і гмін. Толькі тады, як мы масава і арганізавана станем да барацьбы, мы разаб'ем абцугі фашыстоўскага тэрару.

„Батальоны працы“—нявольніцкая праца.

Польскі фашызм прыступае да ўвядзеньня ва ўсім краі прымусовае працы, да «кашараваньня» безработных, асабліва безработнай моладзі, да стварэньня «батальёнаў працы».

Гэты законапраект кароткі, але б'е адначасова па ўсіх працоўных; ён прадугледжвае пад відам стварэньня так званага «фонда працы» зьліквідаваць «фонд дапамогі беспрацоўным».

Пад відам арганізацыі працы ўрад мяркуе ў бліжэйшы час распачаць у шырокім моштабу арганізацыю батальёнаў працы.

Фашыстоўская газэта так піша:

«У гэтых батальёнах будзе ўведзена ваенная дысцыпліна... Іх удзельнікі будуць знаходзіцца на палажэньні **ваеннаабавязанных».**

Крызыс усё больш шалее. Мільёны беспрацоўных у Польшчы дэманструюць, патрабуюць дапамогі, працы і хлеба. Рабочыя ў забастоўках і захопах фабрык на геройску змагаюцца супроць выкіданьня іх на вуліцу,—а адначасова буржуазія ўводзіць прымусовую працу—«батальёны працы»!

Прымусовая праца і «батальёны працы» патрэбны фашыстоўскаму ўраду для таго, каб, ліквідуючы ўсялякія дапамогі для ўсё ўзрастаючай арміі беспрацоўных ваенізаваць іх, скаваць рэвалюцыянізуючыяся масы ў ланцугі салдацкай ваеннай дысцыпліны, прымусіць іх да нявольніцкай дармовай працы, для ваенных падрыхтовак, будовы чыгунак, шасэ і г. д. Бо нават абяцаныя мізэрныя 3 злотых — гэта фікцыя, з якой нічога не застаецца пасьля «вылiку за памяшканьне, ці е. канеарны і салдацкага пайка».

У «батальёны працы» фашыстоўскі ўрад хоча загнаць перадусім працоўную моладзь. Супроць моладзі атакі капітала ўсё мацней. Дагэтуль беспрацоўная моладзь амаль ніякай дапамогі не атрымала; для рэгістрацыі ў ПУПП моладзі як сьцьвярджае сама ўрадавая «Газэта Польска» неабходна гарантыя чэснасьці з боку бацькоў або апякунаў. Заняньчуваны цяпер голад, холад і пэндзу буржуазія «запрашае» цяпер моладзь у **батальёны ваеннай паншчыны.**

Дзе-ж узяць сродкі і грошы на арганізацыю і ўтрыманьне фашыстоўскіх «батальёнаў працы»? Паводле законапраекту «фонд працы» ствараецца з **ўсеагульнага падатку** ў разьмеры 1 проц. з **заробку ўсіх рабочых фізычнае і ўмысловае працы,** уносаў гарадзкіх муніцыпалітэтаў (1 проц. бюджэту) і вясковых гмін **(5 проц. бюджэта),** а таксама адлічэньні ад некаторых ускосных падаткаў.

Такім чынам новы законапраект б'е ня толькі па беспрацоўных, але і скарачае зарплату ўсіх працуючых, павялічвае ярмо падаткоў на сялянства. Галодныя працоўныя масы павінны плаціць за арганізацыю «батальёнаў працы», якія фашызм захоча ператварыць у атрады штрайкбрэхерства супроць бастуючых рабочых, у банды, скіраваныя супроць рэвалюцыйных выступленьняў рабочых і сялян і павялічваючыяся арміі для падрыхтоўкі вайны супроць СССР. І ня толькі беспрацоўныя будуць загнаны ў «батальёны працы», законапраект прадугледжвае за неплацёж новага падатку—**прымусовыя адработкі.**

Рабочая моладзь, працуючая і беспрацоўная, працоўная моладзь гораду і вёскі! Супроць нас усіх скіраван новы бандыцкі законапраект. Пакуль што гэта толькі праект. Ад нас залежыць, ці будзе ён зьдзейсьнены, ці не. Калі мы ўсе выступім на масавую барацьбу магутнымі выступленьнямі супроць закона аб нявольніцкай працы ў гэтых «батальёнах», —пабаіцца вораг, адступіць. Склікайце-ж неадкладна ўсюды масоўкі пратэсту, прымайце рэзалюцыі супроць прымусовае працы! Выступім у гарадох і вёсках баявымі масавымі дэманстрацыямі супроць новага акупанцкага падатку, супроць зьніжэньня зарплаты. Супроць новага законапраекту, адкажам забастоўкамі і дэманстрацыямі. Ані граша ня плоцім падаткаў! Выступім перад магістратамі, старостамі і гмінамі з патрабаваньнем дапамогі для галадуючай беспрацоўнай моладзі гораду і вёскі! Дэманстрацыямі, сілай грамады прымусім іх да выплаты дапамогі. Поўны буржуйскія буйныя магазыны таварамі, поўны абшарніцкія сьвірны хлебам, поўны абшарніцкія і казённыя лясы—дрывамі,—дык масава і арганізавана пад кіраўніцтвам абраных агульных камітэтаў беспрацоўных, камісій з беспрацоўнай моладзі канфіскуйце і разьдзяліце харчы, вопратку і апал. Выбярэм усюды адзіным фронтам камітэты барацьбы з прымусовай працай.

Толькі масавай барацьбой сарвём новае мерапрыемства фашыстоўскага ўраду, якое ўводзіць прыгоньніцкую працу для моладзі!

СТВОРЫМА МАСАВУЮ АРГАНІЗАЦЫЮ ЧЫРВОНЫХ ГАНЦОЎ.

Чырвоныя ганцы адыгрываюць паважную ролю ў барацьбе сялян, ахопленыя цэлымі паветамі супроць пацыфікацыі, супроць штрэйкбрэхераў, як у Пружаншчыне і г. д.

Гэта яны — чырвоныя ганцы — калі экзэкутар прыходзіць у адну вёску, — ідуць або імчацца на кані ў другую вёску, адтуль ў трэцьцю і г. д., нясуць весткі, што прышлі экзэкутары або карныя атрады, што заўтра будуць у другіх вёсках, каб прыйшлі на дапамогу, каб разам змагацца. Гэта ім — чырвоным ганцом трэба даведацца наперад, калі набліжаюцца атрады, каб паведаміць вёскі, каб зарганізаваліся да адпору.

Працоўная моладзь, піянэры і дзеці! Дзеля пераможнай барацьбы над ворагам трэба, каб ня толькі суседнія вёскі выступалі, трэба, каб, напрыклад, барацьбу Пружанскіх возчыкаў, Камень-Кашырскіх і Баранаўскіх барацьбітоў падтрымалі працоўныя ўсёй краіны. А каб гэтаму дапамагчы мала паасобных ганцоў, трэба разгортваць **масавую арганізацыю чырвоных ганцоў** па ўсіх вёсках, каб зьнітованымі зьвеньнямі дапамагчы ўсюды трымаць цесную сувязь паміж сялянскімі камітэтамі, сачыць, даведвацца аб рухах фашыстоўскіх банд, паліцыі, дапамагчы ў справе арганізаваньня гнуткай і своечасовай інфармацыі аб палітычных падзеях ва ўсім краі, усё гэта для палегчаньня мабілізацыі сялян цэлых раёнаў, на дапамогу ахопленым баямі вёскам.

Чырвоныя ганцы выконваючы сваю роль ў пашырэньні барацьбы, — павінны выхоўваць сярод сябе пэўную дысцыпліну, займацца спортам і паліт-асьветнай працай, уцягваць вакол эстафэтаў чырвоных ганцоў больш шырокія пласты працоўнай моладзі і дзяцей.

ЧЫРВОНЫЯ ГАНЦЫ НА ВАРЦЕ.

У забастоўцы возчыкаў у Пружаншчыне з вялікай дапамогаю прыходзяць бастуючым бацьком і братом **чырвоныя ганцы.** Вось як дапамагаюць яны ў барацьбе з штрэйкбрэхерамі і паліцыяй: 18-га студзеня купец наняў за 30 клм. ад лесу 13 фурманак штрэйкбрэхераў з вёскі Лінова, даў ім па 7 зл. ад мэтра. Фурманкі гэтыя рэкрутаваліся напалову з асаднікаў. Паехалі штрэйкбрэхеры ў лес разам з 7 паліцыянтамі і купцом. Пікеты і чырвоныя ганцы сачыўшыя за штрэйкбрэхерамі, прыкмецуўшы іх ў аднэй з дарог, на працягу аднэй гадзіны перадалі ў 5 вёсак. Чырвонымі ганцамі былі маладыя хлопцы і дзяўчаты. На сустрэч штрэкбрэхерам пачалі бегчы з некалькіх вёсак жанчыны і дзеці, бо мужчын ня было дома. Па дарозе арыштавалі некалькі сялян і некалькі дзяцей. У другой вёсцы праз якую праежджалі штрэйкбрэхеры сустрэла іх каля 80 жанчын і дзяцей, аплёвалі іх брудам, лаялі. Больш штрэйкбрэхеры не паяўляліся.

Чырвоны ганец.

Да міжнароднага антываеннага кангрэсу моладзі.

Парыскі антываенны камітэт, вылучаны антываенным Амстэрдамскім Кангрэсам, склікае ўлетку 1933 году сусьветны антываенны кангрэс моладзі.

Антываенны кангрэс моладзі будзе мець асаблівае значэньне, бо ў справе падрыхтоўкі вайны буржуазія, фашызм і яго сацыял - і нацыянал - фашыстоўскія памоцнікі канцэнтруюць сваю ўвагу і сеткі на моладзь. Уся моладзь усё больш мілітарызуецца. У школах, «Стральцах» і «Гуфцах», спартыўных клюбах і пажарных камандах, на чыгунцы і на прадпрыемствах—усюды фашызм гвалтам і ашуканствам праводзіць ваенізацыю моладзі, атручвае ядам шовінізму.

Ваенныя падрыхтоўкі ўжо цяпер увялічваюць наш голад, беспрацоўе і нэнзу. Палявыя суды, сьмяротныя прысуды, жорсткі белы тэрар, пацыфікацыя, ваенныя суды ў арміі і ваеннай прамысловасьці — усё гэта урад фашыстоўскі Пілсудзкага праводзіць для душэньня рэвалюцыйнага руху мас, каб «забясьпечыць» сябе ў часе вайны, каб кінуць нас, моладзь у першую чаргу рэзаць, зьбіваць адзін другога, ваяваць супроць гераічнай рабоча-сялянскай Чырвонай арміі, супроць нашай міжнароднай сацыялістычнай бацькаўшчыны — краіны сацыялізму.

Ці можам мы дапусьціць да гэтага?— Не, нельга!

Арганізуйце ўсюды антываенныя масоўкі, прымайце рэзалюцыі пратэсту супроць імпэрыялістычнай вайны, у абарону Савецкага Саюзу, абірайце антываенныя камітэты адзінага фронту, дэлегатаў да сусьветнага кангрэсу моладзі. Ладзьце антываенныя зьлёты і дэманстрацыі! Масавымі выступленьнямі будзем зрываць ваенныя падрыхтоўкі польскага фашызму, на кожным яго кроку, будзем змагацца супроць мілітарызацыі моладзі ў школах, на прадпрыемствах і ў вёсках, супроць «Стральца», «Гуфца» і т. д. Не плаціць ваеннага падатку, ані граша ураду **вайны**, голаду і шыбеніц! Ганіце вон банды пацыфікацыі акупантаў, якія «успакойваюць» **нашы** землі **для ваенных мэтаў**. Масава выступайце супроць шарваркаў і ваеннай панщчыны.

Працоўная моладзь, што яшчэ верыць ТУР'аўскім і цукунфтоўскім правадырам, працоўная моладзь, што яшчэ знаходзіцца ў «Стральцы» і іншых буржуазных і рэлігійных арганізацыях моладзі! Вы таксама ня хочаце вайны імпэрыялістычнай, вайны супроць краіны Саветаў! Цяжары падрыхтоўкі вайны прыгнятаюць у роўнай меры ўсю працоўную моладзь. Створым-жа супольна са ўсёй рабочай і сялянскай моладзьдзю адзіны фронт супроць вайны! У адозве міжнароднага антываеннага камітэту чытаем, што на кангрэс запрашаюцца кожная арганізацыя моладзі, якая хоча барацьбы супроць імпэрыялістычнай вайны. Абірайце дэлегатаў, якія аддана змагаюцца супроць вайны.

У барацьбе вы самі пераканаецеся, што правадыры сацыял-фашыстоўскіх і нацыянал-фашыстоўскіх арганізацый моладзі, правадыры іншых буржуазных арганізацый на словах толькі гавораць аб міры, супроць вайны, на справе-ж яны таксама рыхтуюць вайну супроць СССР.

Рэкруты і салдаты! Хаця сьценамі кашар і жандармамі аддзяляюць вас ад вашых братоў і сясьцёр, вы павінны далучыцца ў антываеннай барацьбе ўсёй працоўнай моладзі да сусьветнага антываеннага кангрэсу. На рэкруцкіх провадах і салдацкіх масоўках абірайце сваіх дэлегатаў, сваі антываенныя камітэты, змагайцеся за свае рэкруцкія і салдацкія патрабаваньні, выступайце супроць ўціску і зьдзекаў афіцэрства. Братайцеся разам са змагаючыміся масамі.

Няхай на кангрэсе, дзе сабяруцца прадстаўнікі моладзі ўсіх частак сьвету і ўсіх краёў — далучыцца магутны голас рабоча - сялянскай моладзі нашай паняволянай ЗБ, каб мы маглі рэвалюцыйным чынам запэўняць моладзь іншых краёў, што не дапусьцім да пертварэньня Заходняй Беларусі ў пляцдарм імпэрыялістычнай вайны, што зброя, скіравана супроць Савецкага Саюзу, будзе накіравана супроць панаваньня буржуяў і абшарнікаў, супроць фашызму, супроць бела-польскай акупацыі!

ПАЎСТАНЬНЕ НА ГАЛЯНЦКІМ БРАНЯНОСЦЫ.

На працягу 5 дзён—ад 5 да 10 лютага, працягвалася паўстаньне на адным з найбольшых браняносцаў Галяндыі.

«Дэ-цевен-провінцыен» у берагоў галянцкай калёніі—Індaнэзіі. Непасрэднай прычынай паўстаньня было абніжэньне жолду матросам.

Індaнэзія гэта багатая галянцкая калёнія, якая эксплёатуецца галянцкай буржуазіяй. У Індaнэзіі жыве шмат народаў і галянцкая акупацыя нацкоўвае адну нацыю супроць другой, каб тым лягчэй утрымаць свае панаваньне. Паўстаньне на браняносцы «Дэ-цевен-провінцыен» было доказам растучай нацыянальнай **салідарнасьці** прыгнечаных у іх барацьбе з супольным прыгнетацелем— галянцкім акупантам. Каманда браняносцу, што складаецца з розных нацыянальнасьцяй, а таксама салдаты—галяндцы, супольна змагаліся плячо ў плячо.

Паўстаньне на браняносцы «Дэ-цевен провінцыен» было задушана пасьля доўгай бамбардыроўкі з аэрапланаў і ўрадавых крэйсэраў. 18 матросаў забіта, 25 паранена.

Паўстаньне на галянцкім браняносцы сьведчыць, што расьце клясавая салідарнасьць працуючых салдат і матросаў бяз розьніцы нацыянальнай, у барацьбе з імпэрыялізмам.

КАРЛ МАРКС.

(Да 50-тай гадавіны яго сьмерці)

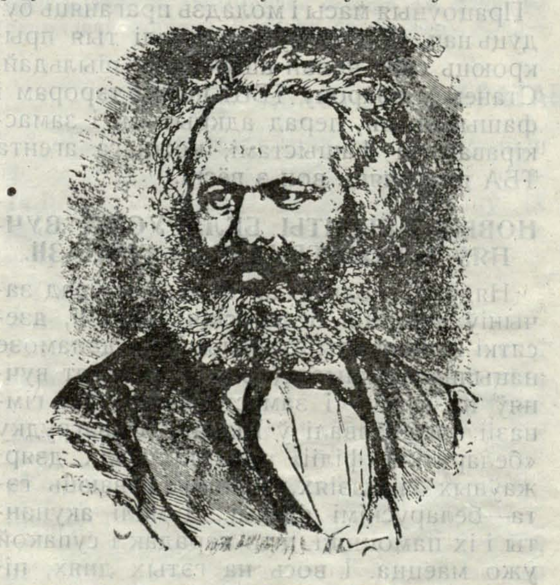
14 сакавіка мінае 50 год з дня сьмерці выдатнейшага правадыра і тэорэтыка рабочае клясы — **КАРЛА МАРКСА** (нарадзіўся 5 мая 1818 г., памёр 14 сакавіка 1883 г.).

У дзень сьмерці Маркса **Энгельс** пісаў **Лібкнехту:**

«Вы напэўна ведаеце, якую страшэнную згубу панесла эўрапейская сацыялістычна-рэвалюцыйная партыя ...Найвалікшы мозг другой паловы нашага веку перестаў мысьліць... Ня гледзячы натое, што сёньня ўвечары я бачыў, як ён нярухома ляжыць на ложку з тварам застылым на векі, я ўсё-жа не магу сабе ўявіць, што гэты геніяльны мозг перестаў узбагачваць свaей магутнай думкаю пралетарскі рух абедзьвух паловак зямное кулі. Яму мы абавязаны ўсім тым, чым мы сталі; і ўвесь сучасны рух тым, чым ён зьяўляецца цяпер, стаў дзякуючы яго тэорэтычнай і практычнай дзейнасьцю; бяз яго мы дагэтуль блукалі яшчэ ў пацёмках».

Гэтыя словы Энгельса цалкам стасуюцца і да даты 21 студзеня 1924 г., калі перастаў мысьліць найвялікшы мозг XX стагодзьдзя, калі сусьветны камуністычны рух зноў панес страшэнную страту, калі памёр **У. І. ЛЕНІН**.

Маркс выказаў, што **пралетарская рэвалюцыя, дыктатура пралетарыяту і сацыялізм** гэта зусім не фантазія. Маркс выказаў, што яны зьяўляюцца няўнікнёнымі, што яны будуць дзелам рабочае клясы, якая няшчадна эксплёатуецца і нічога ня маючы пры капіталізьме мусіць так доўга весьці зацятую **клясавую барацьбу**, пакуль нарэшце скіне панаваньне капіталістаў і ўсіх эксплёататараў. Сацыялізм будзе ўстаноўлен не

шляхам усеагульнага галасаваньня, не шляхам выборчай карткі, а **шляхам узбройнага паўстаньня і дыктатуры пралетарыяту**, які стаіць на чале барацьбы працоўнага сялянства, паняволяных народаў і ўсіх прыгнечаных.

Рэвалюцыйная навука Маркса ўсюды зьненавіджана з боку капіталістаў і абшарнікаў. З навукаю Маркса нічога супольнага ня маюць пепеэсаўскія і бундаўскія правадыры, якія для больш лёгкага ашукваньня мас называюць самі сабе «сацыялістамі» і «марксыстамі». Бо яны ламаюць барацьбу паняволяных і эксплёатаваных, бо ўсякімі сіламі стараюцца не дапусьціць да пралетарскай рэвалюцыі, бо яны зьяўляюцца зацятымі ворагамі дыктатуры пралетарыяту і адзінай рабочай дзяржавы — СССР.

На грунце навукі Маркса сёньня стаяць толькі камуністычныя партыі, якія злучаюцца ў адну вялікую міжнародную арганізацыю — III Інтэрнацыянал. Тварэц III Інтэрнацыяналу, правадыр слаўнай партыі бальшавікоў—Ленін, кіруючыся тэорыяй Маркса і разьвіваючы яе далей, прывёў рабочых і сялян Расіі да пераможнай пралетарскай рэвалюцыі на абшарах былой царскай расійскай імпэрыі. На падставе навукі Маркса — Леніна ідзе ў СССР пераможнае будаўніцтва сацыялізму і нядаўна была закончана першая пяцігодка, расьце камуністычны рух ва усім сьвеце. Усё гэта найлепей сьведчыць аб правільнасьці навукі Маркса—Леніна.

Тэорыя Маркса — Леніна, марксызм— ленінізм паказвае рабочым і сялянам шлях да перамогі. І дзеля таго кожны малады рабочы, батрак і малады працоўны селянін павінен у штодзеннай барацьбе, у арганізацыях і гуртках вывучаць марксызм-ленінізм, каб ён мог лепей працягваць і давесьці да канца агалошанае і пачатае Марксам — Леніным дзела — дзела пралетарскай рэвалюцыі.

Новыя памагатары акупантаў.

У студзені 1933 г. новая нацыянал-фашыстоўская групоўка моладзі выдала орган «Золак», называюць яго органам «маладой беларускай сацыялістычнай думкі». Ужо ня проста беларуская або нацыянальная, як яны дагэтуль зваліся, але нават «сацыялістычная думка».

Хто яны такія, гэтыя новыя «сацыялісты» і «дэмакраты», навошта яны арганізаваліся, як паасобная групоўка?

Вось што рэдакцыя сама заяўляе аб прычынах свайго паяўленьні на сьвет:

«тыя-ж правадыры, што стаялі на чале народных арганізацый (чытай, нацыянал-фашысты) не адпавядалі свайму прызначэньню... Народ ашукаўся ў сваіх правадырох... Усеагульнае разачараваньне і недавер'е».

Вось як, хоць з выкрутасамі, выбалтвае праўду сам «Золак». Народныя масы, нават тыя, што верылі, ня вераць ужо нац.-фашыстоўскім правадырам, і таму

«ня трэба перайマць мэтадаў грамадзкай працы нашых старых правадыроў». (Золак»).

Узрастае рэвалюцыйны рух моладзі пад сьцягамі камсамолу. Неабходна дзеля гэтага нацыянал-фашыстам стасаваць новыя мэтады ашуканства і здрады моладзі. Трэба «пераапрануцца», надзець новую маску абаронцаў працоўных мас. Вось што ў сапраўднасьці абудзіла да жыцьця новы сацыял-фашыстоўскі твор.

Маладзёжныя нацыянал-фашысты ўжо пераганяюць сваіх старых вучыцеляў Луцкевічаў, Астроўскіх і Станкевічаў. Лаюць іх за апартунізм, высказваюцца супроць угоды і дэклямуюць нават аб сацыялізьме. Сёньня, калі працоўныя масы ідуць за пралетарыятам, у барацьбе за рэвалюцыю, за сацыялізм, дык і яны сябе завуць сацыялістамі. Але шыла вылазіць з мяшка, тут-жа відаць, што фальшыва, хаця пекна пяюць аб сацыялізьме для таго, каб наваліцца супроць

«бальшавіцкага чыньніка, які вярбуе сілы для абароны СССР, супроць маскоўскага чырвонага імпэрыялізму» («Золак» № 1).

На вуснах яны за працоўных масы, а на справе змагаюцца разам з усёй буржуазіяй і іх прыхвостнямі, супроць рэвалюцыйнай барацьбы працоўнай моладзі. кіраванай Кампартыяй і Камсамолам. На словах яны за сацыялізм, а на справе яны змагаюцца супроць адзінай краіны сацыялізму, супроць СССР. Называючы сябе беларускімі «сацыялістамі», нашы сапраўдныя нацыянал-фашысты такім чынам больш вышукана прымаюць удзел у той кампаніі хлусьні і падрыхтоўкі вайны супроць Савецкага Саюзу.

«У аснову нашага сацыялістычнага сьветапагляду — кажуць аўтары — кладзём... засаду палітычнай дэмакратыі».

Гэта зьяўляецца старая песенька буржуазных і асабліва сацыял-фашыстоўскіх партый. Дэмакратыя аб каторай яны гавораць зьяўляецца на справе дэмакратыяй буржуазнай, дэмакратыяй для багатых: улада, фабрыкі і зямля фабрыкантам і абшарнікам, а дыктатура, уціск, эксплёатацыя і паняволеньне для рабочых і сялян. І Пілсудзкі называў сабе дэмакратам і нават сацыялістам, а расстрэльваў рабочых і сялян, павёў марш на Кіеў, акупаваў Заходнюю Беларусь і Заходнюю Ўкраіну. Пад шыльдай дэмакратыі прыкрыў дыктатуру буржуазіі. А калі рэвалюцыйны рух супроць буржуазнай дэмакратыі нарастаў—Пілсудзкі і ўсе «дэмакраты» і «сацыялісты» перайшлі да адкрытай фашыстоўскай дыктатуры буржуазіі. Сацыял-фашысты і ўсялякага роду нацыянал-фашысты, як з «Золака» і іншай сволачы дапамагаюць і прыкрываюць гэтую фашыстоўскую дыктатуру фразамі аб «дэмакратыі».

Горш усяго баяцца «сацыялістычныя думкі» дыктатуры пралетарыяту, «якая заснавана (па іхнаму) на сыстэме прымусу і гвалту». Нядзіўна, што баяцца. Бо пры дыктатуры пралетарыяту, пры ўрадзе рабочых і сялян маем гвалт з боку большасьці народу ў адносінах да буржуазіі, да кулакоў, контррэвалюцыі. Сапраўдная дэмакратыя існуе толькі пры дыктатуры пралетарыяту, дзе ўлада, фабрыкі, зямля належаць працоўнаму народу.

Для таго, каб іх не пазналі, хто яны на дзеле, каб не пазналі рожу кулацкага сынка, распаўсюджываюць сярод моладзі погляд, што беларускі народ адрозьніваецца ад усіх іншых народаў на сьвеце, што ў беларускім народзе няма клясаў, няма багатых і таму не павінна быць клясавай барацьбы. Яны так і пішуць:

«беларускі народ ня мае сваіх вышэйшых клясаў, свайго абшарніцтва і буржуазіі».

Навошта яны распаўсюджываюць такую думку? Для таго, каб адцягнуць працоўную моладзь ад барацьбы супроць багатых, супроць сваіх эксплёататараў і ўраду, каб падпарадкаваць, трымаць моладзь у палоне буржуазіі. Кожны кулак багацей у вёсцы для лепшага аграбленьня батракоў і беднаты, корчыць з сябе, што ён таксама працоўны. Але батрацкая, рабочая і сялянская моладзь у горадзе і вёсцы бачаць і ведаюць сваіх крывасмоктаў, разам з польскімі панамі і беларускіх багацеяў—кулакоў, беларускую буржуазію, якая дапамагае акупанцкаму ўраду Пілсудзкага прыгнятаць беларускі народ. Для таго, каб вызваліцца ад фашыстоўскай польскай акупацыі, каб змагацца за самавызначэньне Заходняй Беларусі аж да аддзяленьня, трэба змагацца і супроць агентаў акупацыі, супроць беларускіх нацыянал-фашыстаў, супроць беларускай буржуазіі.

ТБШ, А НЕ ТБА.

Хітрыя нашыя нац.-фашысты. Скампрамэнтаваліся Луцкевічы і Астроўскія перад масамі. Усё новыя спосабы ашуканства мас шукаюць. Апошняя з іх пaпросту ашуканча - жульніцкія. Існуе нацыянальна - вызваленчая культурная арганізацыя ТБШ з шырокай сеткай гурткоў па ўсёй ЗБ, у якіх актыўны ўдзел прымае працоўная моладзь. Дык вось атаку на ТБШ прадпрынялі і фашыстоўскі ўрад і яго нац.-фашыстоўскія агенты. Ваяводы і старосты арыштамі і пагрозамі звонку і знутры хочуць сабе падпарадкаваць гэтую арганізацыю. Нядаўна адбыўся працэс над прадстаўнікамі ТБШ: Стэцкевіч, Скурко і інш. Некаторыя атрымалі па 2—3 гады турмы. Калі ня ўдалася захапіць ТБШ нац.-фашысты напалі на новую выдумку: стварылі новую арганізацыю пад падобную назву, а менавіта—ТБА. Думаюць сабе: сяляне і моладзь не зразумеюць, не прыкмецяць, падумаюць, што гэта такая-ж арганізацыя як ТБШ і ўдасца так лавіць новых сабе «прыхільнікаў».

Дрэнны справы нац.-фашыстаў, калі прымушаны прыбегаць да гэткіх «штучак». Але небясьпека ад іх вялікая, бо там, дзе староста і паліцыя зачыняюць гурткі ТБШ, там яны прыходзяць падмяніць на ТБА.

Працоўныя масы і моладзь праганяць будуць нац.-фашыстаў, нават калі тыя прыкроюць сабе новай ашуканчай шыльдай. Станем у абарону ТБШ перад тэрорам і фашызацыяй, перад адкрытымі і замаскіраванымі фашыстамі, кожнага агента ТБА праганяць вон з вёскі.

НОВЫЯ АРЫШТЫ БЕЛАРУСКІХ ВУЧНЯЎ У НОВАГРУДЗКАЙ ГІМНАЗІІ.

Нядаўна польскі акупацыйны ўрад зачыніў апошнія беларускія гімназіі, дзесяткі вучняў арыштаваны. Пры дапамозе нацыянал-фашыстаў выкінулі шмат вучняў на вуліцу і замест беларускай гімназіі арганізавалі ў Вільні і Навагрудку «беларускія філіі» пры польскіх дзяржаўных гімназіях, вучні называюць гэта—беларускімі фігамі. Думалі акупанты і іх памоцнікі, што парадак і супакой ужо маецца. І вось на гэтых днях, пішуць буржуазныя газэты, паліцыя арыштавала ў Навагрудку 5 вучняў і 2 вучаніц з беларускай філіі.

Гэты арышт паказвае, што беларуская моладзь далей змагаецца супроць палёнізацыі, супроць нацыянальнага ўціску. Працоўная моладзь усяго краю ў адказ на новыя арышты ўзмоцніць барацьбу супроць акупацыйнага тэрару, за школу на рофднай мове.

ПАН МІНІСТР ЕНДЖЭЕВІЧ І ПАН ПАСОЛ ЯРЭМІЧ

На апошняй сэсіі сойму пан міністар асьветы Енджэевіч гаварыў:

«У школьніцтве народных меншасьцяў будуць ставіць вымаганьне ня толькі вонкавай лояльнасьці, але такжа пазытыўных адносін да польскай дзяржаўнасьці, а тыя школы, у якіх гэтых пазытыўных адносін ня будзе мусяць адчуць у прыкры спосаб гэтую недастаткч».

Такім чынам пан міністар абяцае новую хвалю нацыянальнага ўціску, узмоцніць ражым палёнізацыі. На гэта нацыянал-фашыст з БХД пан пасол Ярэміч у тым-жа сойме яму адказвае:

«Цяпер наша моладзь вандруе праз зялёную граніцу і наш інтэлігент выхоўваецца ў саветах, але які ён вернецца. Пэўна-ж ня будзе выхаваны ў такім духу, у якім жадае сабе пан міністар».

Шкада нацыянал-фашысту, што беларуская моладзь ня будзе выхавана ў такім духу, як жадае гэтага міністар. Палохае Ярэміч, што сярод беларускай моладзі расьце ўсё больш сымпатыя да СССР і БССР, дзе адчынены ўсе школы, унівэрсытэты для беларускіх працоўных на беларускай мове. Хоча Ярэміч выхаваць моладзь у антысавецкім духу, як і пан міністар, толькі іншымі мэтадамі, больш прыстасавацца, каб лепей утрымаць моладзь пры панаваньні буржуазіі.

Тая-ж газэта «Беларуск. Крыніца» піша: «Адарвецца ад Расеі Украіна, адарвецца і Беларусь». Цкаваньне, вайна супроць СССР, — вось што аб'яднае і пана Ярэміча і інш. нацыянал-фашыстаў і пана міністра, адрозьніваюцца яны ў спосабах яе правядзеньня.

ПРАГАНЯЦЬ ПАЛІЦЫЮ З ВЕЧАРЫНАК.

У нас у Слонімшчыне па вёсках паліцыя выдала распараджэньне, што моладзь, якая жадае наладзіць забаву, вечарыны і т. п. павінна паведаміць аб гэтым на пастарунак паліцыі і атрымаць дазвол паліцыі альбо старасты, пры чым абавязкова на такіх забавах прысутнічае паліцыя. Паліцыя не дапускае, каб на вечарынах мы чыталі газэты, гутарылі паміж сабой аб нашым становішчы і голадзе, аб тым што рабіць, як змагацца, каб выйсьці з такога становішча.

У нашых вёсках «Стралец» і «Кулка Млодзежы Вейскей і нац. фашыстоўскія арганізацыі свабодна ладзяць забавы, музыку, спэктаклі для таго, каб ашукваць, палёнізаваць моладзь. А для нас, калі моладзь у вёсцы бяз акупанцкіх апекунаў хоча сабрацца, зараз-жа новыя забароны і распараджэньні.

Мы, вядома, з гэтым распараджэньнем ня лічымся і не паведамляем паліцыі.

Не паддазімся тэрору акупантаў. Паліцыянтаў прагонім з нашых вечарынак.

Малады.

ПРЭЧ НАЦЫЯНАЛ-ФАШЫСТАЎ — АГЕНТАЎ АКУПАЦЫІ!

НЯХАЙ ЖЫВЕ МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ БАРАЦЬБЫ ПРАЦОЎНЫХ ЖАНЧЫН — 8-ае САКАВІКА!

ШТО РАІЦЬ КУЛАЧКА І ШТО ПАТРЭБА РАБІЦЬ ПРАЦОЎНЫМ ДЗЯЎЧАТАМ

У апошнім нацыянал - фашыстоўскім нумары «Шлях моладзі» за студзень 1933 г. якаясь панна Гэля піша «да беларускае жаноцкае моладзі». Спачатку, каб атрымаць даверра, піша яна аб крызысе, аб голадзе, «шкадуе» яна аб тым, што вясковыя дзяўчаты часта бяз убёру і г. д. Але якія жа парады даюць нац.-фашысты працоўным дзяўчатам? Вось што пішуць: «Добрага матар'ялу не патрабуем мы далёка шукаць, бо мы яго маем(!). Кожная з нас (кожная?!) мае палатно, кужаль, сукно і іншыя тканіны... з гэтага мы можам і павінны рабіць сабе ўбёры».

Зараз-жа відаць, што гэтая Гэля гавора кулацкім языком, бо толькі кулацкія дочкі маюць добры матар'ял, добрыя ўбёры; і свае, і модныя купленыя ў магазынах. А батрацкія і сялянскія дзяўчаты ня маюць ня толькі добрага, але часта і дрэннага матар'ялу, носяць толькі парваныя лахманы, пануе голад, холад, галеча і купіць за што і рабіць няма з чаго.

Нацыянал-фашысты кідаюць лёзунг— «няхай жывуць беларускія, вясковыя самадзеловыя тканіны». Гэта ашуканства. Сеюць яны гэтую брахню для таго, каб адцягнуць працоўную моладзь ад барацьбы супроць багачэй, супроць вінавайцаў крызысу, для таго, каб сядзелі спакойна дома і пухлі галодныя і халодныя.

Нам застаецца адно толькі—**барацьба.**

Вядучы штодзённа барацьбу, працоўныя дзяўчата павінны 8-е сакавіка, у міжнародны дзень працоўных жанчын сабрацца, ладзіць масоўкі, дэманстрацыі, каб пад кіраўніцтвам камсамолу, разам з хлапцамі і старэйшымі, змагацца супроць абшарнікаў, супроць буржуяў, супроць акупанцкага ўраду і нацыянал-фашыстоўскіх памоцнікаў, за рабоча-сялянскі ўрад.

Толькі тады, калі барацьбой даб'емся улады рабочае клясы, калі фабрыкі будуць у рабочых і работніц, а зямля—сялянам,—тады будзем мець сапраўды свае тканіны і іншыя вырабы, бо усё багацьце будзе належыць ня кучцы дармаедаў, а ўсяму працоўнаму народу, як цяпер у сацыялістычнай краіне, у Савецкім Саюзе.

Парыская Камуна

62 гады таму назад, 18 сакавіка 1871 г., пралетарыят і працоўныя масы Парыжа ў:першыню ў гісторыі народаў захапілі ўладу ў свае рукі і абвясьцілі панаваньне працоўнага народу, панаваньне рабочае клясы. Праз некалькі месяцаў буржуазіі ўдалася вернуць сабе ўладу, часова вырваную з іх рук. Страшэннымі спосабамі помсьцілася тады буржуазія над рэвалюцыйным Парыжам. Дзесяткі тысяч рабочых старыкоў, жанчын і дзяцей былі растраляны, закатаваны і замучаны раз'юшанай буржуазіяй. Аднак, а ні рэзаніна, ані пацыфікацыі, ані даразныя суды не зламалі растучага рэвалюцыйнага руху рабочых, сялян і паняволяных народаў. Так і нашай барацьбы не зламае акупант, паліцэйскі і шпік.

18-га сакавіка, гадавіна Камуны, павінен прайсьці пад знакам узмоцненай барацьбы з тэрарам, з карнымі экспэдыцыямі.

З краіны сацыялізму

ДЗЬВЕ ПЯЦІГОДКІ

У першай пяцігодцы (1928-33) рабочыя і сяляне СССР прарабілі вялізарную нябачаную ў сьвеце працу. Мільёны працоўных пад кіраўніцтвам ленінскай партыі УсеКП(б) пабудавалі новыя фабрыкі і заводы — волаты і гарады вакол іх — Магнітагорск, Уралмашстрой, Днепрагэс, Бярэзьнікаўскі Хімкамбінат (на Урале); ператварылі краіну дробнай раздробленай сельскай гаспадаркі ў краіну буйнага сацыялістычнага саўгаснага і калгаснага земляробства; звыш 60 проц. сялянскіх гаспадарак аб'яднаны ў буйныя калгасы. У першай пяцігодцы СССР ператварыўся ў краіну суцэльнай пісьменнасьці. У галіне электрафікацыі была створана рабочай клясай зусім новая электрычная база і электратэхнічная прамысловасьць СССР па сваёй магутнасьці пераходзіць з 3-га мейсца, якое яна займала у 1931 г. — на 2-ое мейсца ў сьвеце і на першае — у Эўропе.

Матар'яльнае становішча рабочых палепшаецца з кожным годам. У 1928 г. сярэдні гадавы заработак рабочага складаў 703 рублі, а ў канцы 1-ай пяцігодкі ўзьняўся да 1.356 руб. у год.

Першая пяцігодка, у якой воплошчена гераічная праца мільённых мас, пераможна завершана не ў пяць, а ў чатыры гады. Першая пяцігодка стварыла ня толькі заводы і машыны, а стварыла новы тып чалавека-ударніка, які зьяўляецца будаўніком сацыялістычнага грамадзтва — рабочы, адчуваючы сабе гаспадаром краіны і з энтузіазмам прыступаючы да пабудаваньня бязклясавага грамадзтва ў другой пяцігодцы.

У другой пяцігодцы Савецкі Саюз з пункту гледжаньня тэхніка-эканамічнага разьвіцьця высунецца на першае месца ў Эўропе. Машынабудаўніцтва павялічыцца ў параўнаньні з 1932 г. у 2 з паловай разы, электраэнэргетычная прамысловасьць павялічыцца ў 5 разоў. У другой пяцігодцы асноўнай задачай зьяўляецца асваеньне новых заводаў і тэхнікі, барацьба за якасьць прадукцыі.

Другая пяцігодка аканчальна завершыць сацыялістычную рэканструкцыю ў сельскай гаспадарцы. Сельская гаспадарка будзе цалкам скалектывізавана.

У другой пяцігодцы будуць ліквідаваны капіталістычныя элемэнты і клясы наогул і будзе пабудавана безклясавае грамадзтва.

Мы, камсамольцы, павінны на фабрыках, заводах, маёнтках, у вёсках, усюды шырока папулярызаваць дасягненьні рабочых у сваей краіне — у Савецкім Саюзе — і мабілізаваць працоўную моладзь на барацьбу супроць уціску, супроць нац.- і сац.-фашыстоўскай хлусьні капіталістаў і абшарнікаў, за наш вялікі Кастрычнік.

ВЫКАНАНЬНЕ ПЛЯНУ ЎСЕАГУЛЬНАГА ПАЧАТКОВАГА НАВУЧЭНЬНЯ ПА СССР

У 1929/30 навучальным годзе на 100,8 проц. У 1931/32 навучальным годзе на 131 проц.

ДАШКОЛЬНАЕ ВЫХАВАНЬНЕ

Колькасьць дзяцей

1928/29 г.

452.900

1932/33 г.

9.821.200

ШКОЛЫ ФЗВ

(фабр.-заводск. вучнеўства)

1928 г.

243.400

1932 г.

12.000.000

КОЛЬКАСЬЦЬ ВУЧНЯЎ

У пачатковай і сярэдняй школе

1914/15 г.

7.800.600

1928/29 г.

12.074.000

1932/33 г.

24.700.000

У той час, як у краінах капіталу большасьць моладзі безпрацоўная, — у краіне сацыялізму ўсьцяж расьце армія рабочай моладзі, энтузыястаў сацыялістычнага будаўніцтва: у 1928 г. у сацыялістычнай прамысловасьці працавала 3 мільёна 600 тысяч моладзі да 21 году: у 1932 г.—6 мільёнаў 400 тысяч—узрост на 80%.

МОЛАДЗЬ НА ЗАВОДЗЕ ім. СТАЛІНА

На аўтазаводзе імя Сталіна ў Маскве (АМО) з 16 тысяч рабочых 9 тысяч вучыцца, 3.000 практыкантаў вучацца ў заводзкай тэхнічнай школе. Моладзь ад 14 да 16 год працуе 4 гадзіны ў дзень; ад 16 да 18 год — 6 гадзін у дзень. Для астатніх рабочых 7-мі гадзінны рабочы дзень. У першым годзе практыкант-вучань атрымоўвае 35 р. у месяц, у другім — 45 (за самастойную працу ён атрымоўвае асобна ад штукі па акордавай стаўцы). Кватэра бясплатная. Абед— 70 кап. А калі вучань самастойны і ня мае дапамогі бацькоў, атрымоўвае абеды па 27 кап. На нашым заводзе акрамя рамесьленай школы, дзе пры варштаце і ў клясе практыкант вучыцца фаху, існуе школа тэхнікаў, палітэхніка, не гаворачы ўжо аб аграмаднай колькасьці розных агульна-адукацыйных гурткоў, тэхнічных ведаў, марксысцка-ленінскіх гурткоў і г. д. Моладзь у Савецкім Саюзе ня ведае што такое беспрацоўе, ня ведае што такое немагчымасьць знайсьці працу.

БУЙНЫЯ ЗАБАСТОЎКІ І БРАТАНЬНЕ З САЛДАТАМІ Ў РУМЫНІІ.

У канцы студзеня забаставалі рабочыя бухарэсцкай тэкстыльнай фабрыкі «Сатурн». Бастуючыя захапілі фабрыку. Іх прыходзілася выбіваць пры дапамозе войск і паліцыі.

Гэта быў першы сыгнал.

30 студзеня ў барацьбу супроць зьніжэньня зарплаты ўступаюць 4 тысячы нафтавікоў «Румынска - амэрыканскага вобчаства» у Плаешці. Бастуючыя патрабуюць заключэньня калектыўнага дагавору і падвышэньня зарплаты. З маланкавай хуткасьцю стачка ахапіла прадпрыемствы іншых нафтавых кампаній.

1-га лютага ўздымаецца амаль увесь нафтавы раён Прахава. Плоэшці, цэнтр раёну, хвалюецца. Улады робяць масавыя арышты. Рабочыя адказваюць масавымі дэманстрацыямі і мітынгамі. Разбройваюць жандармэрыю.

І, нарэшце, у **Плоешці салдаты браталіся з рабочымі, аддавалі ім свае карабіны.**

Аднучасна кідаюць работу 7000 рабочых цэнтральных чыгуначных майстэрняў у Бухарэсьце. Баявы вопыт рабочых і работніц «Сатурна» ужываецца і тут. Майстэрні захоплены бастуючымі. Па іх прыкладу ідуць рабочыя чыгуначных майстэрняў у Клужэ, Яссах, Галаце. Чыгуначнаму руху пагражае параліч. У Бухарэсьце зьбянтэжанасьць.

Буржуазія прыбегла да самых крутых тэрорыстычных мерапрыемстваў,—краіна абвенчана на асадным палажэньні. Уведзены ваенна-палявыя суды. У рабочых цэнтрах сканцэнтраваны шматлікія атрады войск, паліцыі і бандаў фашыстоўскіх галаварэзаў.

Наперакор шалёнага тэрару гераічная барацьба румынскіх рабочых працягваецца.

18-га САКАВІКА Ў ГАДАВІНЫ ПАРЫСКАЙ КАМУНЫ — НА ВУЛІЦУ ДА БАРАЦЬБЫ З ТЭРАРАМ, З КАРНЫМІ ЭКСПЭДЫЦЫЯМІ!

З ФРОНТУ БАРАЦЬБЫ.

КРЫВАВАЯ «ПАЦЫФІКАЦЫЯ» У ВЁСЦЫ БАРАНАВА

У вёсцы Баранава сяляне не хацелі дапусьціць да фашыстоўскай камасацыі і аграбленьня рэштак сваёй зямлі. Яны выгналі землямераў і паліцыю, заяўляючы, што паламаюць ім рукі і ногі, як толькі зьявяцца яшчэ раз на іх палёх. Неўзабаве пасьля гэтага ў вёску наехала карная экспэдыцыя, якая ў нахабны спосаб расправілася з сялянскай масаю. Арыштавана 18 асоб, іх завезьлі на пастарунак, дзе катаавалі да ўтраты прытомнасьці.

У адказ на гэта на заклік рэвалюцыйнай арганізацыі ў вёсцы сабралася каля 600 сялян, з ваколічных вёсак, у тым ліку шмат моладзі. Была праведзена масоўка пад лёзунгамі барацьбы супроць камасацыі і карных экспэдыцый. Калі прамоўца скончыў прамову і кінуў лёзунг, над галовамі залунаў чырвоны сьцяг і ўвесь натоўп запеў «Інтэрнацыянал». Маса рушыла з песьняю «Сьмела таварышы ў ногу» і прайшла праз усю вёску.

У наступны дзень з самага ранку прыбыла новая карная экспэдыцыя ў колькасьці 60 паліцэйскіх і некалькіх дзесяткаў шпікоў. Пачалося крывавае зьбіваньне. Паліцэйскія ўрываліся ў хаты, гумавымі палкамі і стрэламі калацілі ўсіх прысутных у тым ліку і дзяцей, рабуючы пры гэтым нэндзнае дабро сялян. Урэшце арыштавалі найбольш актыўных 15 мужчын і 10 жанчын і пасьля жудасных катаваньняў адаслалі іх у турму ў Горадне.

КАРНЫЯ ЭКСПЭДЫЦЫІ Ў ДАМАЧЭЎСКІМ РАЁНЕ

У многіх вёсках Дамачэўскага раёну (Берасьцейшчына) рэвалюцыйныя сяляне ўрачыста сьвяткавалі 15-ы ўгодкі Кастрычнікавай рэвалюцыі.

Адбыліся дэманстрацыі, спынілі працу, а ўвечары моладзь арганізавала забавы з рэвалюцыйнай праграмаю (сьпевы, дэклямацыі). Дзяўчаты былі ўбраны ў чырвоныя хустачкі. На адну з гэтых забаў прышло 100 асоб. Спачатку прачыталі камуністычную адозву аб значэньні гадавіны пераможнай пралетарскай рэвалюцыі ў Расеі, пасьля моладзь хорам сьпевала рэвалюцыйныя песьні і чытала рэвалюцыйныя творы. Асабліва ўданае чытаньне сустракалася з энтузіязмам і воплескамі і моладзь пачала выкрыкваць рэвалюцыйныя лёзунгі: «Няхай жыве камунізм, няхай жыве СССР».

Кулацкія сынкі і шпікі не адважыліся адразу паведаміць паліцыю пра адбываючыя забавы. Толькі пасьля пары дзён аддзелы паліцыі напалі на 13 вёсак, дзе правялі масавыя арышты, крывавыя зьбіваньні і разграмілі сялянскае дабро.

ВЕЧАРЫНЫ — БЯСЕДЫ СЯЛЯН І САЛДАТ.

У нашым Кобрынскім раёне ў некаторых вёсках арганізаваліся масавыя вечарыны-бяседы. У аднэй з вёсак сабралася каля 200 асоб, у тым ліку 9 атпускнікоў-салдат. Выступала 4 прамоўцы, якія закранулі такія пытаньні: супроць падаткаў, белага тэрару, супроць нападу на СССР і абарону СССР, пацыфікацыя і т. д. Адзін з прамоўцаў вяртаецца да 8 салдат з запытаньнямі: ці праўда, салдаты, што цяпер горш у войску кормяць і нікуды не пускаюць салдат, не даюць чытаць газэт, а хто чытае — караюць». Салдаты як адзін адказваюць: «так ёсьць». «А ці праўда, што афіцэры — гэтыя буржуйскія сынкі, робяць паклёп на СССР і заклікаюць да вайны супроць яго?» «Так ёсьць». «Няўжо вы пойдзеце супроць СССР ваяваць, проціў сваіх братоў, як гарматняе мяса ў руках буржуазіі і абшарнікаў?» «Нема глупіх». «А што вы будзеце рабіць, калі вас пашлюць ваяваць супроць СССР?» «Бронь в бжух своіх офіцэрув і буржуев». Гэтыя словы былі пакрыты громам аплёдысмэнтаў. Прамоўца заклікаў усіх прысутных пасьледваць прыкладу салдат. Зноў гром аплёдысмэнтаў. Пасьля палітычнай часткі пачаліся дэклямацыі, пяяньне рэвалюцыйных песень і г.д.

У 7-мі вёсках Берасьцейшчыны адбыліся вечарыны-бяседы (акадэміі), на якіх прысутнічала столькі народу, сколькі можа зьмясьціць сялянская хата. На такіх вечарынах вядуцца бяседы на розныя палітычныя тэмы аб балячках працоўных мас, аб клясавай барацьбе, пасьля была масавая дэклямацыя рэвалюцыйных вершаў, пяяньне рэвалюцыйных песень, рассказы, успаміны і г. д.

Удзельнік.

РАЗЬБІВАЕМ ШЭРАГІ «СТРЭЛЬЦА»

Яшчэ некалькі месяцаў таму назад фашыстоўская арганізацыя «Стралец» налічвала ў нас у Гарадку да 30 членаў, але зараз там засталося ня больш 18-19 чалавек. Трэба прызнаць, што адплыў моладзі ад арганізацыі «Стральца» зьяўляецца нашай заслугай: пад уплывам агітацыі і работы нашага камсамолу нам удалося заваяваць усё новыя групы працоўнай моладзі з «Стральца» для барацьбы за інтарэсы працоўных масаў.

Ня гледзячы на гэтыя посьпехі ў нашай працы, мы ў далейшым напружым усе высілкі за ўзмацненьне шэрагаў камсамолу, за заваяваньне той часткі працоўнай моладзі, якая знаходзіцца яшчэ ў фашыстоўскім «Стральцу».

* У Беластоку група «Стрэльцаў» на занятках кінулі аружжа пад ногі сэржанта за дрэнныя адносіны да іх.

* У Пружаншчыне КСМ удалося разьбіць арганізацыю «Стрэльца», якая налічвала 20 чал.

* У вёсцы Залукі камсамол разьбіў арганізацыю «Кулка Млодзежы Вейскей», у якой было да 20 чалавек.

* У вёсцы Баранава КСМ разьбіў арганізацыю «Стрэльца».

Трэба вітаць і папулярызаваць усе гэтыя факты раскладу камсамолам арганізацыі «Стральца». Ініцыятыва і праца камсамолу вёсак Баранава, Залукі, Чэпелева і інш. павінна служыць прыкладам для камсамолу ўсяго Беластоцкага, Горадзенскага, Берасьцейскага акругоў, усей ЗБ у справе барацьбы з фашыстоўска-мілітарысцкімі арганізацыямі «Стралец», «Кулка Млодзежы Вейскей».

БРАТЭРСКАЕ ПРЫВІТАНЬНЕ САЛДАТ БАСТУЮЧЫМ ДРЭВААПРАЦОВАЧНЫМ РАБОЧЫМ БЕЛАВЕЖУ

Дарагія браты! Мы, група салдат, шлем вам нашае братэрскае прывітаньне з пажаданьнем стойкасьці ў барацьбе аж да перамогі. У данны момант мы пазбаўлены магчымасьці дапамагчы вам матарыяльна. Наш вораг ганяе нас па цэлых днях, а нават ноччу і калі толькі яму ўздумаецца. Кормяць нас сухарамі, напоўненымі чарвякамі і зупай «галоп», толькі каб не паміраць з голаду. З мізэрных 86 гр. пэнсіі, якія з нецярплівасьцю чакаем 10 дзён, амаль пры кожнай выдачы знаходзяцца прычыны для таго, каб вылічыць па 10-20 грошай на ўсялякія нацыянальныя сьвяты, патэфоны, радыё (якімі мы ніколі не карыстаемся), падводныя лодкі, ЛОПП.

Вораг аддзяляе нас калючым дротам ад акаляючага жыцьця, за сьценамі кашар не дазваляе нам чытаць газэт, часта выходзіць на вуліцу, кантраліруе нашы лісты ад сваякоў, каб мы толькі не даведаліся аб адбываючыхся рэвалюцыйных баёх. Трымаюць нас у няведаньні, ачмучваюць рознымі дакладамі патрыятычнга зьместу. Нас запэўняюць, што вы, хто змагаецц за лепшую будучыню, зьяўляецесь нашымі ворагамі. Такім чынам наш супольны вораг прабуе зрабіць з нас зброю душэньня барацьбы рабочых і сялян. Ворагу здаецца, што калі прысудзіць 26 салдат у Вільні на шматгадовую катаргу, калі будзе растрэльваць салдат за кожнае слова, дык гэта нас устрымае ад рэвалюцыйнай барацьбы. Для нас няма ўжо жаху!

Вораг рыхтуе нас на арматняе мяса. Калі надыйдзе час, калі трэба будзе змагацца са зброяй у руках — пойдзем. Але разам з вамі супроць нашага супольнага ворага — капіталістаў, за справу рабочых і сялян.

З пралетарскім прывітаньнем

ГРУПА САЛДАТ.

ПРАГНАЛІ НАСТАЎНІЦУ — ПАЛЁНІЗАТАРКУ.

У Песчаніках (Беласточчына), дзе раз'юшаная патрыотка-настаўніца заўсёды ўбівала ў галовы дзецям пра айчызну, пра «дзядка» Пілсудзкага і г. д., шпіёніла за дзецьмі, выведвала, хто з іх бацькоў займаецца «бальшавіцкай агітацыяй». У лістападзе сабраліся гэтыя дзеці разам з бацькамі грамадой пайшлі на кватэру гэтай настаўніцы, выбілі шыбы. Настаўніца ледзь здолела ўцячы.

Ганіце ўсюды зьненавіджаных палёнізатараў, акупантаў!

ВЫЙГРАННАЯ СТАЧКА ВУЧНЯЎ У ВІЛЬНІ.

У Будаўлянай школе ў Вільне, дзе вучыцца 100 вучняў, палякаў і беларусоў, выбухла стачка, якая была закончана перамогаю. У пачатку школьнага году не бралі ніякіх аплат. Як школьны год пачаўся, дырэкцыя ўвяла плату, ня гледзячы на тое, што вучні ў часе практычных работ дарэмна выраблялі абсталяваньне, за якое дырэкцыя брала грошы. Пад кіраўніцтвам рэвалюцыйных вучняў мы правялі стачку за наступныя дамаганьні: бясплатная навука, супроць павялічэньня колькасьці гадзін практычнай працы, за сьветліцу. Калі ў часе стачкі аднаго выкінулі з школы, мы запатрабавалі прыняць яго назад. Дырэкцыя змушана была ўступіць і згадзіцца на дамаганьні вучняў.

Вучань.

БЕЛАСТОЦКІЯ ДЗЕЦІ НЯ ХОЧУЦЬ ПЛАЦІЦЬ НА ЛОПП.

У Беластоцкіх школах фашысты вядуць акцыю на карысьць ЛОПП. Піянэр праводзіць акцыю супроць гэтага і выдаў лістоўку супроць ЛОПП'у.

Настаўнікі кажуць, каб плацілі, бо яны адказныя за гэта, а пяць грошай гэта глупства, што можна заплаціць і не даводзіць школу да таго, што яны ўсё-роўна змушаны будуць падпісацца за дзень і заплаціць. Таксама былі выпадкі, калі вучням гразілі, што выкінуць іх са школы. Але ўсё гэта не памагае. Дзеці ня плоцяць. У некаторых клясах ідзе поўны байкот — ніхто ня плоціць.

У школе «докшталцаёной» адбылася масоўка на пытаньню аб аплатах на ЛОПП. Выбралі антываенны камітэт і пачалі збор на МОПР.

Вучань.

ДЗЕЦІ СУПРОЦЬ НАВУЧАНЬНЯ РЭЛІГІІ.

У нашай вёсцы ў Слонімшчыне ў школе дзеці выступілі супроць выкладаньня рэлігіі. Поп — балахавец тэрарызаваў дзяцей за «неакуратнасьць» ва ўроках рэлігіі, вызначыўшы актыўнага вучня, пачаў яго выганяць са школы. Тады хлапчук, крыкнуўшы ў твар доўгавалосаму «крывапіўца». Поп давай яго выганяць са школы. Вучань, выходзячы, пры дзьвярох крыкнуў: «Усе за мной» — і тут усе дзеці ўсталі і накіраваліся да выхаду. «Духоўны», бачучы такую справу, стаў ля дзьвярэй і са школы гвалтоўна нікога не выпускаў. Дзеці ўзьнялі алярм: «Далоў папоў» выказваючыся супроць навучаньня іх рэлігіі і супроць палёнізацыі. У дзень 7-га лістападу, як рэвалюцыйнай сьвяты, усе дзеці з вёскі Кокошчыцы не пайшлі ў школу, прызнаючы яго днём свайго сьвята.

З БАРАЦЬБЫ КАМСАМОЛУ ПОЛЬШЧЫ

ЗАБАСТОЎКА МОЛАДЗІ Ў ШЛЕСЕРАЎСКАЙ МАНУФАКТУРЫ Ў АЗАРКОВЕ

На фабрыцы працуе пара тысяч рабочых, сярод іх шмат моладзі. 18-га сьнежаня фабрыкант пачаў атаку, абвяшчаючы зьніжэньне зарплаты на 25 проц., рэдукцыю і выкідваньне рабочых з фабрычных кватэр. На заклік Кампартыі і КСМ адбыліся масоўкі супроць атакі фабрыканта. КСМ акрамя агульных патрабаваньяў высунуў патрабаваньне ВЫЗВАЛІЦЬ МАЛАДОГА РАБОЧАГА ФАБРЫКІ ТАМАШЭЎСКАГА, які быў арыштаваны 7-га лістападу за арганізацыю палітычнай забастоўкі да гадавіны вялікай Кастрычнікавай Рэвалюцыі.

На агульным сходзе быў абраны забастовачны камітэт і ЗАБАСТОВАЧНАЯ КАМІСІЯ МОЛАДЗІ з 15 чалавек для падрыхтоўкі забастоўкі. Кіраўнік забастовачнай камісіі моладзі быў арыштаваны. Маса дэманстравала перад дырэкцыяй з патрабаваньнем вызваленьня абодвух маладых рабочых. У выніку другі прадстаўнік забастовачнай камісіі моладзі быў вызвалены. Рабочыя настойваюць на сваіх патрабаваньнях і ў гэты-ж дзень пачынаецца забастоўка. Дырэкцыя згадзілася задаволіць усе патрабаваньні, акрамя вызваленьня Тамашэўскага. Рабочыя працягваюць забастоўку. ПАЛОВА РАБОЧЫХ ЗАХАПІЛА ФАБРЫКУ, А ДРУГАЯ ПАЛОВА ЗАСТАЛСЯ ПА-ЗА ФАБРЫКАЙ, ДЗЕЛЯ ТАГО, КАБ ЗАВОСТРЫЦЬ БАРАЦЬБУ, ПРАВЕСЬЦІ ДЭМАНСТРАЦЫІ. Дэманстрацыі адбываюцца ўвесь час забастоўкі. Адбываецца сталая «пераклічка» дэманструючых рабочых па-за і ўнутры фабрыкі. Пры фабрыцы існуе пачатковая школа. ДЗЕЦІ ТАКСАМА ЗАБАСТАВАЛІ, САЛІДАРЫЗАВАЛІСЯ З БАСТУЮЧЫМІ.

Забастоўка гэтая зьяўляецца найлепшым прыкладам вядзеньня эканамічнай барацьбы моладзі і завастрэньня яе ў ходзе барацьбы дэманстрацыямі і палітычнымі патрабаваньнямі.

Беластоцкія маладыя тэкстыльшчыкі і ўся моладзь — рабочая, батрацкая, сэзоньнікі, АСАБЛІВА КАМСАМОЛЬЦЫ ЗБ павінны ўзяць прыклад вядзеньня эканамічнай барацьбы ад польскіх камсамольцаў і рабочай моладзі.

Тэкстыльшчыца камсамолка.

МАСАВАЯ ШКОЛЬНАЯ ЗАБАСТОЎКА Ў ВАРШАВЕ

У Варшаве існуе каля 25-ці рамесьленых вячэрніх школ. У канцы сьнежня 32 г. кураторыум зачыніў 4 такіх школы. Пачалося абурэньне сярод вучняў. КСМ заклікаў да ўсеагульнай забастоўцы ва ўсіх вячэрніх рамесьленых школах. Ня гледзячы на недастатковую падрыхтоўку, поўнасьцю забаставалі 10 школ, а ў астатніх баставала каля трэцяй часткі вучняў. 23 сьнежня, у дзень забастоўкі, на вуліцы Хлоднай, адбылася баявая дэманстрацыя вучняў. Былі сутычкі з паліцыяй і арышты. Дэманстранты сілай адбілі аднаго арыштаванага.

УДЗЕЛЬНІК.